

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY
ŚRODOWISKA W KATOWICACH
DELEGATURA W CZĘSTOCHOWIE**

ul. Rząsawska 24/28
42-200 Częstochowa

tel.(0-34) 364-35-12, fax (0-34)360-42-80
e-mail: czestochowa@katowice.wios.gov.pl

Załącznik nr 2 do protokołu Nr XLIV / 17
z dnia 26 października 2017 roku.

**INFORMACJA
O STANIE ŚRODOWISKA
NA TERENIE POWIATU
ZAWIERCIAŃSKIEGO
W 2016 ROKU**

KIEROWNIK DZIAŁU
MONITORINGU ŚRODOWISKA

mgr inż. Mariusz Słezański

POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Badania stanu czystości powietrza atmosferycznego na terenie powiatu zawierciańskiego w 2016 roku prowadzone były przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska - Delegatura w Częstochowie na stanowisku stacjonarnym zlokalizowanym w Zawierciu przy ul. Marii Skłodowskiej-Curie. Zakres manualnych pomiarów obejmował stężenia pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(α)pirenu zawartego w tym pyłe.

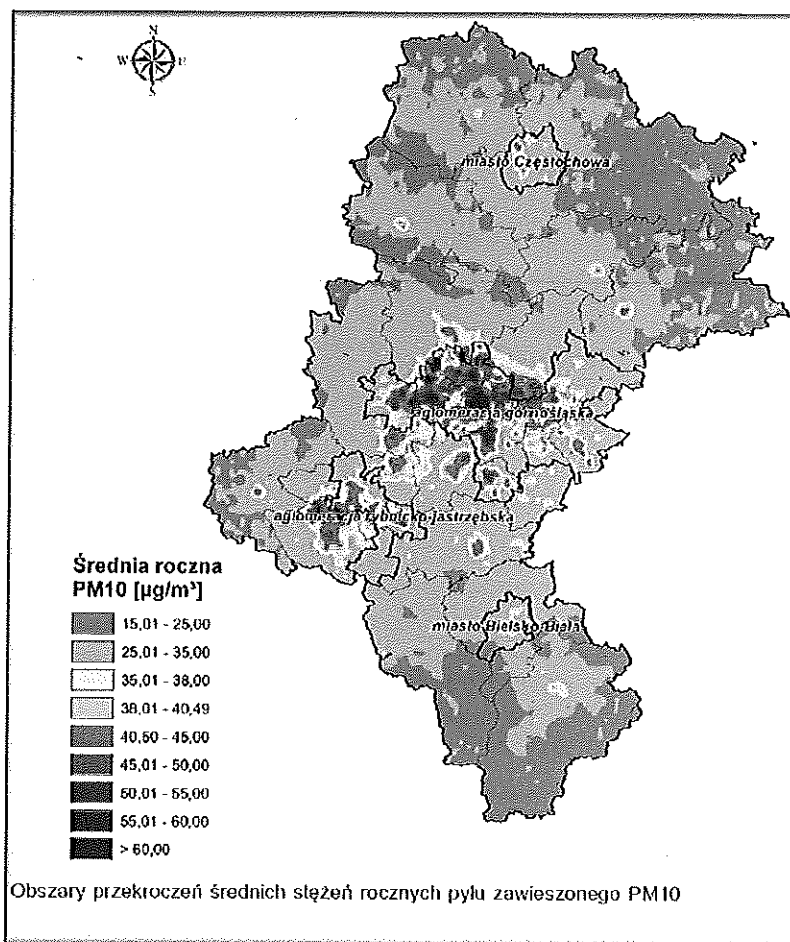
Poniżej w tabeli przedstawiono wyniki pomiarów z tego punktu:

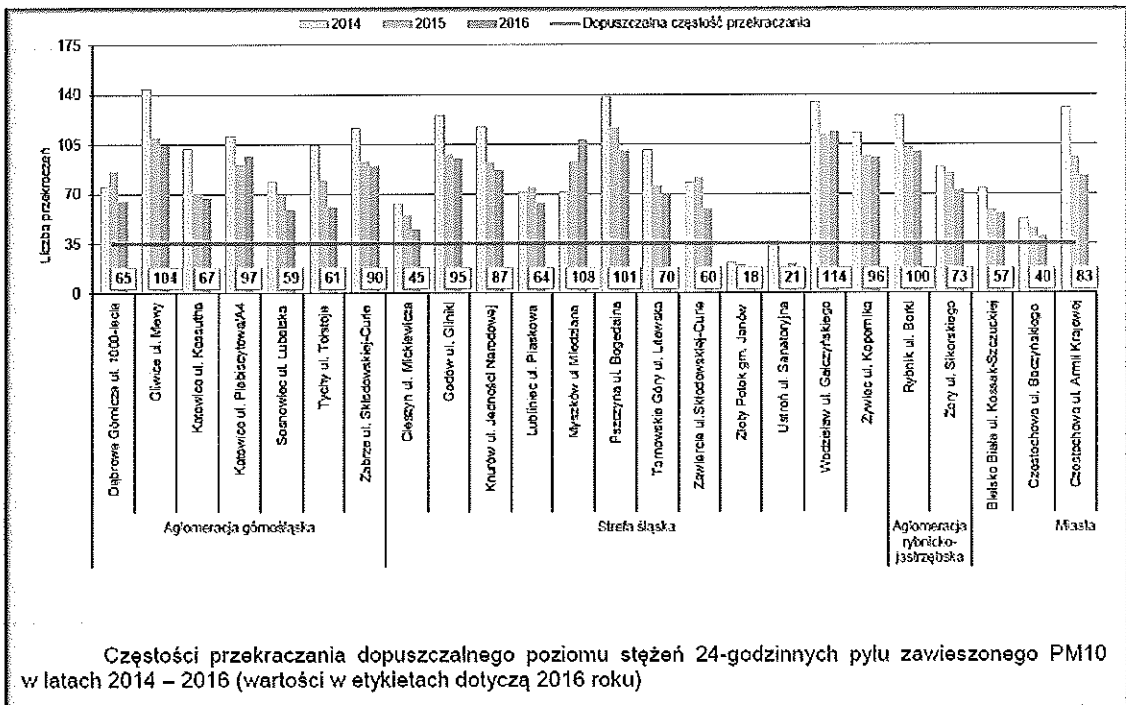
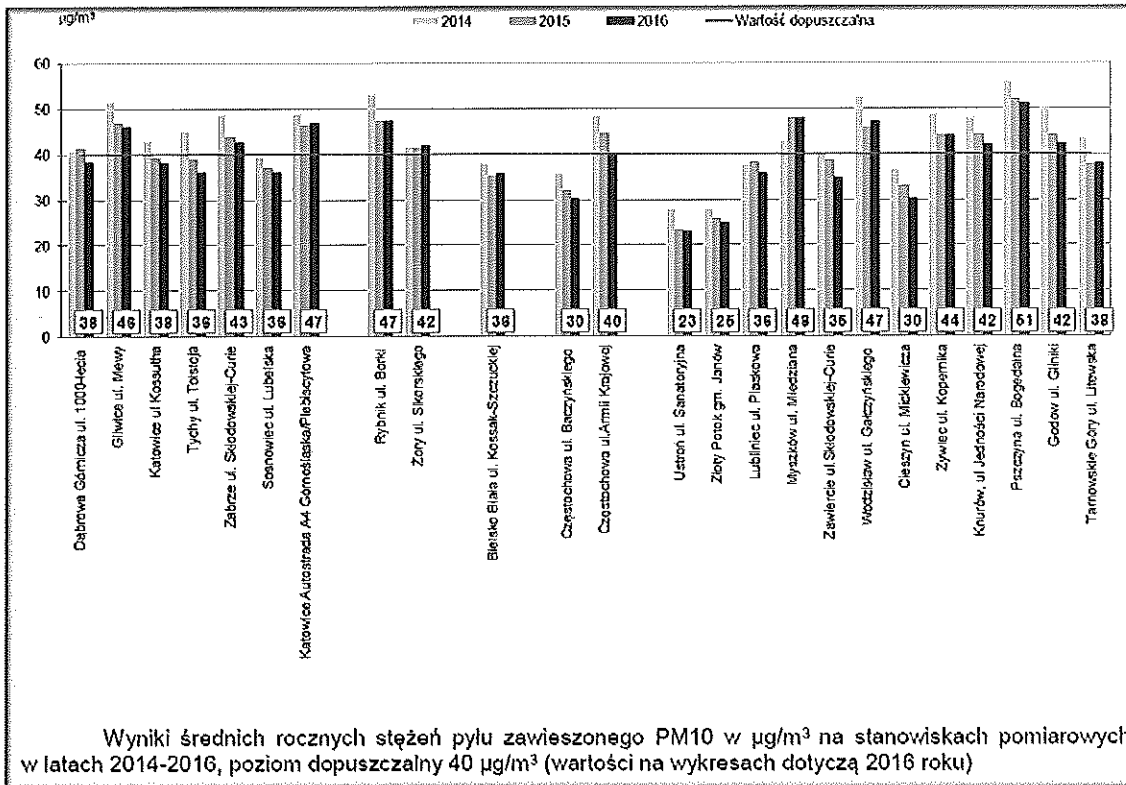
Tabela 1. Stężenia pyłu zawieszonego PM10 w 2016 r.

Lokalizacja	Stężenie pyłu zawieszonego PM10* w $\mu\text{g}/\text{m}^3$	
	średnioroczne	Liczba przekroczeń wartości dopuszczalnej
Zawiercie ul.M. Skłodowskiej -Curie	35 (w 2015: 38,7)	60 (w 2015: 82)

*Wartości dopuszczalne: dla 24 godz. – $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, dla roku – $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, dopuszczalna częstość przekraczania wartości dopuszczalnej 24 godzinnej – 35 razy w roku

Wartość stężenia rocznego pyłu zawieszonego PM10 nie przekroczyła poziomu dopuszczalnego. Częstość przekraczania dopuszczalnego stężenia 24 godzinnego w roku była o 25 dni większa od dopuszczalnej.

Podsumowanie

Na podstawie prowadzonych w 2016 roku pomiarów w powiecie zawierciańskim oraz pomiarów w stałych punktach położonych w strefie śląskiej naszego województwa dokonano rocznej oceny jakości powietrza dla powiatu zawierciańskiego, który należy do strefy śląskiej.

Podstawę prawną klasyfikacji stref zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo ochrony środowiska* stanowią dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu powiększone o margines tolerancji z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomy docelowe oraz poziomy długoterminowe, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2012 nr 0 poz. 1031).

Powiat zawierciański, wchodzący w skład strefy śląskiej został sklasyfikowany jako strefa, w której obowiązują dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia i ochronę roślin.

Ocenę roczną ze względu na ochronę zdrowia przeprowadzono w oparciu o wyniki pomiarów stężeń pyłu PM10 i benzo(a)pirenu. Pomiary tych zanieczyszczeń prowadzono w stałym punkcie pomiarowym. Ocenę roczną dla pyłu zawieszonego PM2.5, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ozonu, tlenku węgla, benzenu oraz metali (arsenu, ołowiu, kadmu i niklu) przeprowadzono na podstawie modelowania matematycznego i wyników pomiarów z punktów położonych w innych powiatach należących do strefy śląskiej naszego województwa.

Klasyfikacja roczna powiatu zawierciańskiego dla ozonu, dwutlenku siarki i tlenków azotu, pod względem ochrony roślin opierała się na przeprowadzonych w 2016 roku pomiarach i ich analizie ze stacji automatycznej WIOŚ w Katowicach usytuowanej w powiecie częstochowskim, w Żłotym Potoku, dla których uzyskano klasę czystości A.

Klasyfikację wynikową dla powiatu zawierciańskiego przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Wynikowe klasy dla powiatu zawierciańskiego dla poszczególnych zanieczyszczeń z uwzględnieniem kryteriów dla ochrony zdrowia i ochrony roślin

Nazwa substancji	Symbol klasy wynikowej w 2016 roku dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całego powiatu wg kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia	Symbol klasy wynikowej w 2016 roku dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całego powiatu wg kryteriów określonych w celu ochrony roślin
Pył zawieszony PM10	C	-
Pył zawieszony PM2.5	C, C1	-
Dwutlenek siarki	A	A
Dwutlenek azotu	A	-
Tlenki azotu	-	A
Tlenek węgla	A	-
Benzen	A	-
Ozon	C, D2	C, D2
Ołów	A	-
Arsen	A	-
Kadm	A	-
Nikiel	A	-
Benzo(a)piren	C	-

Klasyfikacja stref:

- klasa A-jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie nie przekraczały odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych,
- klasa C-jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie przekraczały poziomy dopuszczalne lub docelowe,

- klasa C1 –jeżeli stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} na jej terenie przekraczały poziom dopuszczalny 20 µg/m³ do osiągnięcia do dnia 1 stycznia 2020 roku (faza II),
- klasa D1 -jeżeli stężenia ozonu w powietrzu na jej terenie nie przekraczały poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2-jeżeli stężenia ozonu na jej terenie przekraczały poziom celu długoterminowego.

Przyczynami, które miały wpływ na uzyskanie klasy C było przede wszystkim oddziaływanie emisji związanej z indywidualnym ogrzewaniem budynków, niekorzystne warunki meteorologiczne oraz oddziaływanie naturalnych źródeł emisji lub zjawisk naturalnych nie związanych z działalnością człowieka.

Klasa A świadczy o dobrym stanie jakości powietrza, co wskazuje na potrzebę dalszego utrzymywania stężeń zanieczyszczeń w powietrzu na tym samym lub lepszym poziomie.

POWIERZCHNIOWE WODY PLYNĄCE

Klasyfikacja rzek badanych na terenie powiatu zawierciańskiego została wykonana w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. poz. 1187 w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych, a także wytycznych dla wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska opracowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Ocena wymaga prowadzenie całorocznych badań w punktach monitoringowych i porównania wartości średniorocznych badanych wskaźników z normami ustalonymi w powyższym rozporządzeniu.

Lokalizację punktów wraz z rodzajem monitoringu, zakres i częstotliwość prowadzenia badań ustala się na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 (z późniejszymi zmianami) w sprawie form prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych. Badania w punktach monitoringu diagnostycznego wykonuje się raz na 6 lat, natomiast operacyjnego raz na 3 lata i przez ten czas wyniki są obowiązujące.

Na teren powiatu znajduje się początkowy bieg Pilicy wraz z dopływami oraz źródłowy odcinek Warty. Wykaz wód płynących wraz z rodzajem prowadzonego monitoringu ujęto w tabeli 1.

Tab. 1. Badane rzeki płynące na terenie powiatu zawierciańskiego

Lp	Nazwa jcwp	Nazwa punktu	Lokalizacja punktu		Typ abiotyczny	Program monitoringu
			X	Y		
1.	Żebrówka	Żebrówka - ujście do Krztyńni	19,791833	50,621719	6 NAT	MO, MOEU
2.	Krztyńnia od Białki do ujścia	Krztyńnia - ujście do Pilicy	19,793600	50,636220	24 NAT	MD, MO, MOEU
3.	Krztyńnia do Białki	Krztyńnia - m. Krztyńnia, most	19,711178	50,600687	7 NAT	MO, MOEU
4.	Dopływ spod Goleniów	Dopływ spod Goleniów - ujście do Pilicy m. Bógdał	19,810006	50,653181	6 NAT	MO, MOEU
5.	Pilica od dopływu z Węgrzynowa do dopływu spod Nakła	Pilica - pow. dop. spod Nakła m. Łąkietka	19,751605	50,693343	9 SZCW	MD, MO, MOEU
6.	Warta do Bożego Stoku	Warta - powyżej zbiornika Poraj m. Lgota	19,271472	50,604594	6 NAT	MD, MO, MOEU

Użyte skróty:

MD - monitoring diagnostyczny

MO - monitoring operacyjny

MOEU - monitoring operacyjny - eutrofizacja

Cztery pierwsze jcwp wraz z punktami monitoringowymi znajdują się w całości na terenie powiatu zawierciańskiego, natomiast dwie ostatnie jcwp w znacznej części płyną przez teren powiatu, chociaż punkty monitoringowe umożliwiające ocenę znajdują się na terenie powiatów: częstochowskiego (m. Łąkietka) i myszkowskiego (m. Lgota).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami unijnymi w ocenie wód jednym z podstawowych pojęć jest określenie stanu/potencjału ekologicznego wód. Ocenę wykonuje dla jednolitych części wód na podstawie wyników badań w punktach pomiarowych. Stan ekologiczny, odnosi się do wód naturalnych, oceniany jest w 5-cio stopniowej skali: I –bardzo dobry, II-dobry, III-umiarkowany, IV-słaby i V-zły. W ocenie tej chodzi o określenie odchylenia warunków panujących w rzekach od stanu naturalnego. Dla stanu bardzo dobrego warunki są zakłócone tylko w bardzo niewielkim stopniu, natomiast stan zły wskazuje na poważne

przekształcenia siedlisk w rzekach. Ocenę tę wykonuje się w 3 grupach parametrów: podstawowym parametrem oceny stanu ekologicznego są elementy biologiczne, a więc występujące w wodzie organizmy roślinne i zwierzęce, następnie są elementy hydromorfologiczne (to jest budowa koryta rzecznoego w powiązaniu ze stanem przepływającej wody), a także fizykochemiczne wspierające element biologiczny. Klasyfikacja wskaźników biologicznych jest 5-cio stopniowa, podobnie jak stanu ekologicznego. W zakresie elementów hydromorfologicznych jednolitej części wód powierzchniowych można nadać jedną z dwóch klas czystości: klasę I – stan bardzo dobry, bądź klasę II – poniżej stanu bardzo dobrego. Wskaźniki fizykochemiczne możemy zaklasyfikować do klasy I – czyli nadać stan bardzo dobry, do klasy II – czyli stan dobry, natomiast nie spełniające wymogów klasy II zaliczamy do stanu poniżej dobrego. Dla wód sztucznych i silnie zmienionych określa się potencjał ekologiczny. Oceny dokonuje się analogicznie do oceny stanu ekologicznego.

Wszystkie wody płynące na terenie powiatu zawierciańskiego oceniono jako mające stan/potencjał ekologiczny umiarkowany. Dla jcw p „Krzynia do Białki” oraz badanych jcw Pilicy i Warty o klasyfikacji decydowały elementy biologiczne, które były w III klasie czystości, a co z tym się wiąże miały stan/potencjał ekologiczny umiarkowany. Pozostałe badane wody, mimo I – II klasy wskaźników biologicznych, oceniono na mające również stan ekologiczny umiarkowany, ze względu na klasyfikację elementów fizykochemicznych, szczególnie wskaźników z grupy zasolenia, takich jak twardość i wapń. Hydromorfologia w większości jcw była w I klasie czystości.

W rzekach oceniany jest również stan chemiczny wód. Ocena ta polega na porównaniu wartości średniorocznych i maksymalnych dla substancji priorytetowych oraz innych zanieczyszczeń z normami środowiskowymi zawartymi w załączniku 9 wymienionego rozporządzenia. Stan chemiczny wód może być dobry lub poniżej stanu dobrego. Ocenę tę w rzekach płynących na terenie powiatu wykonano w punktach monitoringu diagnostycznego. Dla ocenionych jcw stwierdzono stan chemiczny poniżej dobrego, ze względu na występowanie w ponadnormatywnych ilościach następujących substancji priorytetowych: difenylesterów bromowanych, fluoroantenu, benzo(a)pirenu i benzo(g,h,i)perylenu. W biocie, czyli znajdujących się w rzece organizmach wystąpiła rtęć i heptachlor.

Ostateczna ocena to ocena stanu wód, która łączy ze sobą ocenę stanu/potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego. Stan wód może być dobry lub zły.

Na podstawie przeprowadzonych badań stan wód płynących na terenie powiatu zawierciańskiego oceniono jako zły.

Przez teren powiatu płynie również Pilica na odcinku „Pilica od źródeł do Dopływu z Węgrzynowa bez Dopływu z Węgrzynowa”, która jest badana w 2017 roku po raz pierwszy w ppk: Pilica – m.Małoszyce, most. Ocena rzeki zostanie wykonana po roku prowadzonych badań.

Przedstawiona ocena jest oceną wstępną, ocena ostateczna wraz z oceną w obszarach chronionych zostanie udostępniona w terminie późniejszym na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu : www.katowice.wios.gov.pl.

Tab. 2. Ocena jednolitych części wód powierzchniowych płynących na terenie powiatu zawierciańskiego w ROKU 2016

Lp	Nazwa punktu pomiarowego powierzchniowego	Nazwa jednolitej części wód	Rok prowadzenia badań monitoringowych	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	3. ELEMENTY FIZYKOCHEMICZNE							Klasa elementów fizykochemicznych (3.1-3.6)	Klasa elementów fizykochemicznych - spójności zmięszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY
						3.1. Białki	3.2. Wapń	3.3. Związki azotanowe	3.4. Żelazo	3.5. Siarczany	3.6. Ciężkie metale	3.7. Węglowod. ogóln.				
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
Badane rzeki																
1	Żebrówka - ujście do Krzyny	Żebrówka	2016	I	I	I	I	FSD	II	I	PSD		UMIARKOWANY			
2	Krzynia - ujście do Pilicy m. Tęgobórz	Krzynia od Białki do ujścia	2016	II	I	II	I	FSD	II	PSD	PSD	II	UMIARKOWANY	stan chemiczny poniżej dobrego		
3	Krzynia - m. Krzynia, most	Krzynia do Białki	2016	III	I	I	I	II	FSD	II	PSD		UMIARKOWANY			
4	Dopływ spod Goleniów - ujście do Pilicy m. Bógdał	Dopływ spod Goleniów	2016	I	I	I	FSD	FSD	I	II	PSD		UMIARKOWANY			
5	Pilica - pow. dop. spod Nałha m. Łąka	Pilica od Dopływu z Wyguzymowa do Dopływu spod Nałha	2014, 2015	III	II	I	II	I	II	II	II	II	UMIARKOWANY	stan chemiczny poniżej dobrego		
6	Warta - powyżej zbiornika Poraj m. Lgota	Warta do Bóżeckiego Stoku	2016	III	II	II	II	FSD	II	PSD	PSD	II	UMIARKOWANY	stan chemiczny poniżej dobrego		

Tab. 2. cd. Objaśnienia

Klasa elementów biologicznych		
stan ekologiczny		potencjał ekologiczny (jcw sztuczne i silnie zmienione)
I	stan bdb / potencjał maks.	I
II	stan db / potencjał db	II
III	stan / potencjał umiarkowany	III
IV	stan / potencjał słaby	IV
V	stan / potencjał zły	V
Klasa elementów hydromorfologicznych		
stan ekologiczny		potencjał ekologiczny (jcw sztuczne i silnie zmienione)
I	stan bdb / potencjał maks.	I
II	stan poniżej bardzo dobrego / potencjał db	II
Klasa elementów fizykochemicznych (3.1-3.6)		
stan ekologiczny		potencjał ekologiczny (jcw sztuczne i silnie zmienione)
I	stan bdb / potencjał maks.	I
II	stan db / potencjał db	II
PSD	poniżej stanu / potencjału dobrego	PSD
stan / potencjał ekologiczny		
stan ekologiczny		potencjał ekologiczny (jcw sztuczne)
UMIARKOWANY	stan / potencjał umiarkowany	UMIARKOWANY
stan chemiczny		
DOBRY	stan dobry	
PSD	poniżej dobrego	

Klasyfikacja jakości wód podziemnych w 2016 roku

- sieć krajowa-

Nr MONBADA	Identyfikator UE (172)	Powiat	Gmina	Miejscowość	Wskaźniki fizykochemiczne w zakresie stężeń II klasy jakości	Wskaźniki fizykochemiczne w zakresie stężeń III klasy jakości	Wskaźniki fizykochemiczne w zakresie stężeń IV klasy jakości	Wskaźniki fizykochemiczne w zakresie stężeń V klasy jakości	Końcowa klasa jakości	Przyczyna zmiany klasy jakości
875	PL200084_025	zawierciański	Ogrodzieniec (gm. miejsko-wiejska)	Morusy	temp, HCO ₃ , Ca, F, B		Hg		IV	
876	PL200084_024	zawierciański	Ogrodzieniec (gm. miejsko-wiejska)	Morusy	Ca	NO ₃			III	
2318	PL2000113_002	zawierciański	Pillica (gm. miejsko-wiejska)	Kidów	NO ₃ , SO ₄ , HCO ₃	Ca			III	
2350	PL2000113_001	zawierciański	Irządze (gm. wiejska)	Zawada Pilicka	temp, HCO ₃ , Mn, Ca	Fe, O ₂			II	Fe (geogeniczne pochodzenie) i O ₂ (pomiar w zróżnicowanych warunkach środowiskowych) w III klasie jakości
1286	PL2000130_005	zawierciański	Łązy (gm. miejsko-wiejska)	Niegowonice	Tl, SO ₄ , temp, Zn, PEW, Mg, Ca	HCO ₃ , O ₂			II	tylko HCO ₃ (geogeniczne pochodzenie) oraz O ₂ (pomiar w zróżnicowanych warunkach środowiskowych) w III klasie jakości, głębokość otworu 117.4 m, poziom wodonośny w obrębie dołomitów, izolowany item pstrym o miąższości 39 m

- sieć regionalna -

Nr punktu	miejscowość	gmina	powiat	Nr GZWP	Klasa jakości 2014	Klasa jakości 2015	Klasa jakości 2016	Wskaźniki odpowiadające poszczególnym klasom jakości 2016		
								III klasa	IV klasa	V klasa
1	2	3	4	9	13	14	15	16	17	18
0005/R	Clagowice	Łazy	pow. zawierciański	454	II	II	II	O ₂		
0009/R	Hutki-Kanki	Łazy	pow. zawierciański	454	II	II	II	temp.		
0060/R	Niegowonice	Łazy	pow. zawierciański	454	II	II	II	O ₂		

Objasnienia:

9 Główny Zbiornik Wód

Podziemnych

15-18 ocena jakości wód podziemnych wykonana w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 roku w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 85)

Pomiary monitoringowe poziomów pól elektromagnetycznych w przedziale częstotliwości 100 kHz – 3 GHz (składowej elektrycznej E) w środowisku, wykonane dnia 13 września 2016 r. na terenie zabudowy mieszkaniowej w ŁAZACH województwo śląskie

Podstawę realizacji przedmiotowych badań monitoringowych poziomów pól elektromagnetycznych w przedziale częstotliwości 100 kHz – 3 GHz w środowisku stanowi Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, Poz. 1645).

Celem badań jest określenie poziomów pól elektromagnetycznych w przedziale częstotliwości 100 kHz – 3 GHz (składowej elektrycznej E) w środowisku, w miejscach dostępnych dla ludności.

Punkt pomiarowy P-1 poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku zlokalizowano w granicach administracyjnych miasta Łazy, w centralnej jego części przy ul. Częstochowskiej. Sondę pomiarową umieszczono na wysokości h: 2 m n.p.t. W sąsiedztwie punktu pomiarowego zagospodarowanie terenu stanowi pięciokondygnacyjna wielorodzinna zabudowa mieszkaniowa przy ul. Jesionowej oraz ogródki działkowe. Najbliższa zabudowa mieszkalna względem punktu pomiarowego, znajduje się w kierunku wschodnim, w odległości 14 m. W kierunku zachodnim, za jezdnią ul. Częstochowskiej i Kolejowej, znajdują się ogródki działkowe, a za nimi przebiega wielotorowa linia kolejowa relacji Ząbkowice-Zawiercie. W promieniu $d < 300$ m od punktu pomiarowego nie znajdują się żadne instalacje radiokomunikacyjne, radiolokacyjne, radionawigacyjne, emitujące pola elektromagnetyczne do środowiska.

Klasyfikacja rodzaju terenu wg wytycznych przedmiotowego Rozporządzenia:
Pozostałe miasta (poniżej 50 tys. mieszkańców)

Wynik badań: natężenie pola elektrycznego E^{**} wyniosło 0,45 [V/m]

Objaśnienia:

E^{**} [V/m] - średnia wartość arytmetyczna wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego w zakresie częstotliwości 100 kHz – 3 GHz, w danym punkcie obserwacji, w środowisku.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r. Nr 192, poz. 1883) norma dla składowej elektrycznej wynosi 7 V/m.